

**Scenariusz zajęć w oparciu o książkę
Barbary Gawryluk *Teraz tu jest nasz dom*,
Wydawnictwo *Literatura*, Łódź 2016**

Autor: Alina Płaziak-Janiszewska

Typ zajęć: zajęcia zintegrowane, etyka, zajęcia dodatkowe

Wiek uczniów: 8-10 lat

Czas: 2 godziny lekcyjne

Temat: *Teraz tu jest nasz dom*

Cele:

Uczeń potrafi

- zidentyfikować bohaterów książki i ich sytuację w Polsce,
- pokazać podobieństwa między nimi,
- przedstawić przyczyny problemów bohaterów,
- zaproponować sposoby rozwiązania problemów dzieci ukraińskich w klasie,
- wypowiadać się na forum grupy.

Metody i formy pracy

praca indywidualna, praca w grupie, praca z klasą, dyskusja, elementy dramy (poza, fotografia, gorące krzesło, teatr obrazu), trójkąt problemowy, gwiazda pytań, metaplan, zabawa dydaktyczna – *rakieta*.

Materialy

- *Teraz tu jest nasz dom*, *Wydawnictwo Literatura, Łódź 2016*
- kartki z zapisanymi czynnościami,
- arkusze papieru, markery,
- komputer, mapa.

Przebieg zajęć

1. Nauczyciel zachęca, aby wszyscy powitali się wspólnym okrzykiem: *Witam wszystkie dzieci na świecie!*, a następnie podali najbliższej osobie na powitanie dłoń.
2. Prowadzący prosi, aby uczniowie dobrali się dwójkami – trójkami i pokazali to, co przeczytają na wylosowanej kartce. Dzieci losują kartki, na których zapisane są czynności dzieci: czytanie książek, gra w piłkę nożną, opowiadanie dowcipów, jedzenie śniadania etc. Wszyscy uczniowie równocześnie wykonują polecenia. Na znak prowadzącego zastygają. Nauczyciel podchodzi do kilku osób i zadaje im pytania:
Kim jesteś?
Co robisz?
Co czujesz?
Dlaczego to robisz?

Po wykonaniu ćwiczenia uczniowie próbują nazwać to, co pokazali, np.: *Samo życie. Zabawy i obowiązki. Zamieszanie*. A następnie odpowiadają na pytania:

- *Jak czuliście, wykonując to zadanie?*

- *Jaki wspólny tytuł zaproponowałibyście tym scenkom?*
- *Czy macie wpływ na organizację swojego czasu: obowiązki, zabawy?*
- *Czy wszystkie dzieci mogą w taki sposób spędzać czas? Dlaczego?*

(Uczniowie mogą podawać różne przykłady, np. mówić o dzieciach chorych, sierotach etc., nauczyciel tak kieruje rozmową, aby pojawił się także problem wojny.)

- *Jak wygląda ich życie?*

3. Nauczyciel pokazuje dzieciom książkę „Teraz tu jest nasz dom” i czyta z uczniami fragment, s. 7-8., później kładzie na podłodze gwiazdę pytań (Załącznik 1.) i wspólnie z uczniami ustala najważniejsze fakty dotyczące świata przedstawionego książki, a także pokazuje mapę Ukrainy i miejsce, gdzie toczą się walki, opowiada o Polakach mieszkających na tamtych terenach, dlaczego bohaterowie zamieszkali w Polsce, wyjaśnia ewentualne wątpliwości związane z książką. Uzupełnioną gwiazdę pytań uczniowie wieszają w widocznym miejscu.

4. Prowadzący dzieli klasę na grupy, które losują jeden z fragmentów książki:

a) dotyczący Rafała, s. 3- 5 od słów: „W mojej klasie od początku najbardziej wkurzali mnie Adrian i Damian.” - do słów: „I nie powiedziałem im, że w Doniecku stałem na bramce w szkolnej drużynie.”

b) dotyczący Mikołaja, s. 40 -43: „Jak było w szkole?” – do słów: „Z Doniecka. A w Doniecku jest wojna.”

Uczniowie czytają uważnie tekst i przygotowują w swoich zespołach fotografię pokazującą główny problem. Po wyznaczonym czasie, na znak nauczyciela (np. klaśnięcie w dłonie), uczniowie zastygają, po chwili tylko dzieci z jednej grupy pozostają w rolach, natomiast pozostali analizują przedstawioną scenę, odpowiadając na pytania, np.:

- *Co przedstawia fotografia?*
- *Co się wydarzyło?*
- *Jak nazwać ten problem?*
- *Kim są postaci na fotografii?*
- *Jakie emocje wyrażają postaci? etc.*

Uczniowie mogą także podejść do wybranej przez siebie postaci, zadać jej pytanie, „posłuchać” jej myśli, klasa może zdecydować, żeby jedna z postaci „wyszła” z fotografii i odpowiadała na pytania uczestników zajęć („gorące krzesło”). Po wyczerpaniu się pomysłów uczniowie wychodzą z ról.

Następnie uczniowie dokonują podobnej analizy pozostałych fotografii.

5. Nauczyciel podsumowuje tę część lekcji, uzupełniając plakat metaplanu (Załącznik 2.):

Jak jest?

Dlaczego, nie jest tak, jak być powinno? (przyczyny)

6. Nauczyciel proponuje, aby uczniowie w tych samych grupach poszukali idealnego rozwiązania przedstawionej wcześniej sytuacji. Kolejne grupy zastygają na chwilę, a po chwili każdy zespół pokazuje w formie pantomimy, jak doszli do pozytywnego rozwiązania. Oglądający uczniowie opowiadają, co się wydarzyło, a następnie uzupełniają kolejne części metaplanu (Załącznik 2.):

Jak być powinno?

7. Prowadzący dyskutuje z uczniami:

- *Co jest potrzebne, aby inni dobrze czuli się w klasie?*
- *Czy jest to trudne do realizacji?*
- *Od kogo to zależy?*
- *Kogo można prosić o pomoc?*
- *Co zyskała klasa dzięki nowym kolegom?*
- *Jakie podobieństwa dostrzegacie między dziećmi polskimi a ukraińskimi?*

Nauczyciel czyta ostatni fragment książki, od słów: „Wieczorem przy kolacji opowiedzieliśmy rodzicom, co wydarzyło się w szkole.” – do końca (s. 44-45).

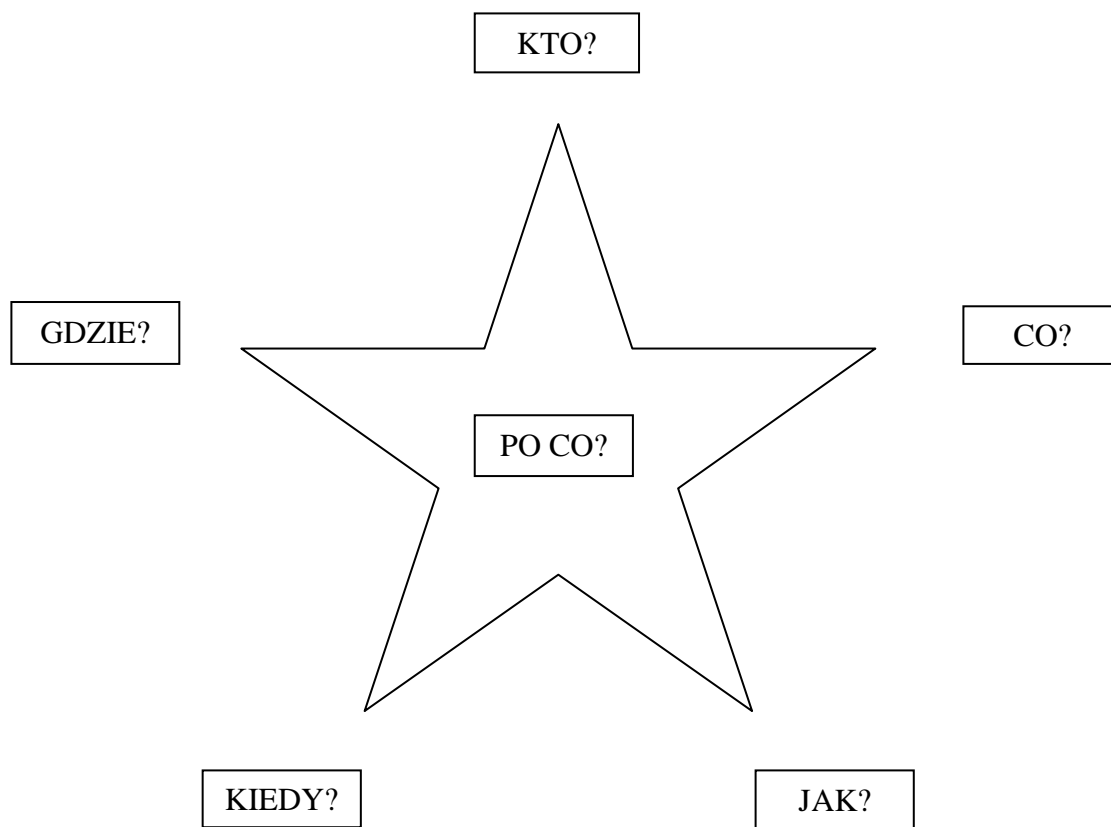
- *Czy książkowym bohaterom udało się rozwiązać problemy?*
- *Kto i dlaczego powiedział: „Teraz tu jest nasz dom.”?*
- *Kiedy obcy kraj staje się „domem” dla uchodźcy czy migranta?*

Po dyskusji uczniowie uzupełniają ostatnią część metaplanu (Załącznik 2.): *Wnioski*.

8. Na koniec zajęć uczniowie stają się w kręgu bardzo blisko siebie, mogą chwycić się za ręce, i wszyscy jednocześnie wykonują ćwiczenie pt. *rakieta* – uczniowie przykucają, a następnie powoli się wstają, kiedy podnoszą ręce wykrzykują głośno i wyraźnie: „Siła przyjaźni!”.

Załącznik 1.

GWIAZDA PYTAŃ

Załącznik 2.

METAPLAN

Problem
Dlaczego w szkole dzieci nie chciały bawić się Rafałem i Mikołajem?

Jak jest?
.....
.....
.....

Jak być powinno?
.....
.....
.....

Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?
.....
.....

Wnioski
.....
.....
.....